

ОНТОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ І СУСПІЛЬСТВО: МОДУСИ ЦИФРОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ВІКТОРІЯ, МАР'ЄНКО¹

Анотація

У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є ключовим чинником розвитку людини та суспільства, формуючи нові соціальні, економічні та культурні модули цифрової реальності. Дослідження присвячене аналізу онтології ІКТ та їх впливу на всі сфери життєдіяльності в умовах цифрової глобалізації. Мета статті - теоретичні і практичні аспекти аналізу інформаційно-комунікаційних технологій як чинника розвитку людини і суспільства в умовах цифрової глобалізації. Завдання дослідження: 1) розкрити онтологію інформаційно-комунікаційних технологій; 2) проаналізувати вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на людину в умовах цифрової глобалізації; 3) з'ясувати вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на суспільство в умовах цифрової глобалізації; 4) розкрити вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на культуру в умовах цифрової глобалізації. ІКТ виступають як складний соціальний, економічний, культурний феномен, що має свої позитивні і негативні сторони, тенденції розвитку, суперечності та протиріччя, що визначаються соціально-філософським аналізом. Аналіз сучасних досліджень та публікацій свідчить про складність та багатовимірність впливу ІКТ на людину, суспільство та культуру. Автор спирається на роботи класичних та сучасних дослідників, міжнародні звіти та статті у авторитетних виданнях, що дозволяє комплексно оцінити проблему та запропонувати збалансовані підходи до її вирішення. У роботі розглянуто роль цифрових технологій у розвитку особистості, зокрема можливості для освіти, самореалізації, професійного зростання та соціальної взаємодії. Особлива увага приділена трансформації суспільних процесів, цифровізації економіки, комунікацій, а також викликам, пов'язаним із цифровою нерівністю, кібербезпекою та інформаційним впливом. Аналізуючи сучасні тенденції, автор визначає позитивні та негативні наслідки глобального поширення ІКТ, а також пропонує рекомендації щодо гармонійного поєднання технологічного прогресу та соціальної відповідальності. Робота спрямована на розуміння того, як цифровізація може сприяти сталому розвитку суспільства та підвищенню якості життя людей у ХХІ столітті. ІКТ є інструментом, який, з одного боку, сприяють прогресу, розвитку особистості та суспільства, з іншого – несуть загрози, що потребують регулювання та свідомого використання. Головне завдання сучасного суспільства – забезпечити баланс між технологічними досягненнями, етичними цінностями та збереженням культурного різноманіття для сталого розвитку людства.

Ключові слова: онтологія, інформаційно-комунікаційні технології, суспільство, особистість, культура, цифрове суспільство, цифрова трансформація, цифрова глобалізація

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є основним рушієм соціальних, економічних та когнітивних трансформацій. ІКТ продовжують змінювати всі сфери життя, формуючи цифрове суспільство. Розвиток цифрових платформ, штучного інтелекту, великих даних та мережевих комунікацій змінює традиційні моделі взаємодії людини та суспільства, що породжує як нові можливості, так і виклики постінформаційної доби. Одним із ключових питань є оптимізація впливу ІКТ на розвиток особистості та соціальних структур. З одного боку, цифровізація сприяє доступу до знань, підвищенню продуктивності та комуні-

каційної ефективності, з іншого – породжує проблеми інформаційної нерівності, кібербезпеки, цифрової залежності та змін у когнітивних процесах людини. Особливо актуальним є вивчення впливу ІКТ у контексті постінформаційних викликів, які включають: збільшення інформаційного навантаження та проблему фільтрації достовірних даних; фрагментацію суспільства через алгоритмічні "інформаційні бульбашки" та маніпуляції свідомістю; проблеми цифрової етики, приватності та кібербезпеки; автоматизацію та зміну ринку праці, що вимагає адаптації системи освіти; зміни в когнітивному розвитку людини, викликані новими форматами цифрової комунікації. В умовах глобальної цифрової трансформації виникає необхідність у комплексному дослідженні механізмів оптимізації ІКТ, щоб мінімізувати ризики та максимізувати їхній позитивний вплив на розвиток людини та суспільства. Тому дана тема є актуальною як для наукового

¹ Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)
E-mail: marienko1987v@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7727-2579>

аналізу, так і для розробки стратегій цифрової безпеки, освіти, соціального управління та етики технологій. ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології) – це сукупність технологій, що забезпечують збирання, обробку, збереження та передачу інформації за допомогою електронних засобів, таких як комп'ютери, мобільні пристрої, інтернет, штучний інтелект тощо. ІКТ продовжують змінювати всі сфери життя, формуючи цифрове суспільство: 1) Освіта – онлайн-курси, електронні підручники, штучний інтелект у навчанні. 2) Медицина – телемедицина, електронні картки пацієнтів, діагностичні технології. 3) Економіка – цифрові валюти, електронна комерція, автоматизація підприємств. 4) Спілкування – соцмережі, месенджери, відеозв'язок. 5) Розваги – стрімінгові сервіси, віртуальна та доповнена реальність. 6) Кібербезпека – захист персональних даних, біометрична ідентифікація. Вплив ІКТ на людину має як позитивні, так і негативні аспекти. Позитивні аспекти: швидкість доступу до інформації, комфорт, нові можливості для розвитку. Негативні аспекти: кіберзалежність, загроза конфіденційності, цифрова нерівність. ІКТ виступають як складний соціальний, економічний, культурний феномен, що має свої позитивні і негативні сторони, тенденції розвитку, суперечності та протиріччя, впливаючи на інформаційну свідомість особистості (Бутченко, Сорокіна, 2024).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Для аналізу останніх досліджень і публікацій, що стосуються впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на людину, суспільство та культуру в умовах цифрової глобалізації, необхідно врахувати наукові роботи, звіти міжнародних організацій та публікації в авторитетних виданнях. Аналіз сучасних досліджень та публікацій свідчить про складність та багатовимірність впливу ІКТ на людину, суспільство та культуру. Автор спирається на роботи класичних та сучасних дослідників, міжнародні звіти та статті у авторитетних виданнях, що дозволяє комплексно оцінити проблему та запропонувати збалансовані підходи до її вирішення. Ключові джерела досліджень з цієї тематики включають праці з цифрової глобалізації та суспільного розвитку Кастельс, М. «Інформаційна епоха: економіка, суспільство і культура» (1996, оновлені видання) – фундаментальна праця про інформаційну епоху та її вплив на всі сфери життя. Шваб, К. «Четверта

промислова революція» (2016), в якій представлено аналіз цифрових технологій, їхнього впливу на економіку, соціальні зміни та майбутнє суспільства. Дослідження у сфері цифрової економіки включають Звіти Світового економічного форуму (WEF) – регулярні доповіді про цифрову економіку, її ризики та перспективи; Доповіді Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) щодо цифрових технологій, інновацій та їхнього впливу на ринок праці; статті в *Harvard Business Review*, *MIT Technology Review* щодо впливу цифровізації на економіку та бізнес-моделі. Праці з впливу ІКТ на культуру та соціальні аспекти включають роботи Маклуена, М. «Галактика Гутенберга» (1962) – аналіз впливу медіа на культуру та суспільство; Юрген Хабермаса – роботи про публічний простір та цифрові комунікації. Останні наукові статті та дослідження включають публікації у наукових журналах: *Journal of Information Technology*, *New Media & Society*, *Internet Policy Review*; Звіти UNESCO про вплив цифрових технологій на збереження культурної спадщини та мовне різноманіття; аналітику Європейського Союзу та ООН щодо цифрових прав людини, кібербезпеки та етики у цифрову епоху. Серед відчизняних вчених слід виділити роботи В. Андрущенка, Т. Бутченка, В. Воронкової, О. Кивлюк, М. Лепського, В. Нікітенко, Р. Олексенка, В. Палагути, О. Пунченка, О. Сорокіної, С. Терепищого. Аналіз сучасних досліджень та публікацій свідчить про складність та багатовимірність впливу ІКТ на людину, суспільство та культуру. Автор спирається на роботи класичних та сучасних дослідників, міжнародні звіти та статті у авторитетних виданнях, що дозволяє комплексно оцінити проблему та запропонувати збалансовані підходи до її вирішення, формуючи нову галузь дослідження філософії штучного інтелекту у контексті викликів, можливостей та змін (Воронкова, Нікітенко, Кивлюк, 2024).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Розвиток ІКТ ми розглядаємо в умовах цифрової глобалізації, яка представляє процес інтеграції країн, економік, культур та суспільств через цифрові технології, які змінюють традиційні уявлення про глобалізацію. Якщо класична глобалізація була заснована на фізичних потоках товарів, людей та капіталу, то цифрова глобалізація працює через дані, знання, технології та онлайн-комунікацію. Ключовими аспектами

цифрової глобалізації є економічна цифровізація економіки, яка включає глобальну цифрову економіку, бізнеси та компанії, які можуть працювати у світовому масштабі через онлайн-платформи (Amazon, Alibaba, eBay); фінансові технології (FinTech), що включають міжнародні транзакції, які стали миттєвими, так як з'явилися криптовалюти, цифрові банки (Revolut, так як Monzo); автоматизація та ШІ, в основі якого трансформація бізнес-процесів через штучний інтелект та автоматизовані системи. Все це привело до збільшення цифрової нерівності, так як не всі країни мають однаковий доступ до цифрових технологій, що створює нерівність у можливостях; монополізації технологій, так як з'явилися великі корпорації (Google, Apple, Amazon), які отримують величезний вплив на ринок і контролюють потоки інформації.

Соціальні та культурні зміни відбуваються за рахунок появи феномена глобалізації культури, в основі якої обмін традиціями, музикою, фільмами та знаннями через YouTube, Netflix, TikTok. З'явилися нові форми соціальної взаємодії, у результаті чого соціальні мережі дають змогу миттєво спілкуватися та об'єднуватися у спільноти без фізичних кордонів. Розвиток дистанційної освіти відбувається за рахунок розвитку платформ МООС-платформи (Coursera, Udey), які дозволяють людям навчатися будь-де у світі. Все це приводить до знецінення локальних культур, в основі яких домінування глобальних платформ може витіснити національні традиції та мову, з'являються проблеми з цифровою ідентичністю, у результаті чого люди можуть втрачати реальний соціальний зв'язок через занурення у віртуальні спільноти. Політичні виклики сприяли розвитку електронного врядування, в основі якого цифрові технології роблять державні послуги ефективнішими та прозорішими; відбувається активізація громадянських рухів, соціальні мережі та месенджери використовуються для організації протестів та суспільних ініціатив. В умовах глобального управління уряду та корпорації використовують цифрові інструменти для контролю за населенням, а цифрові платформи можуть використовуватися для дезінформації та пропаганди (Глазунов, Краснокутський, Масюк, 2024).

Таким чином, цифрова глобалізація трансформує світ швидше, ніж будь-який інший етап глобалізації в історії. Вона відкриває нові можливості, але також створює ризики, які потребують регулювання та адаптації суспільства. Успіх у новій

цифровій епосі залежить від здатності суспільств використовувати технології етично, ефективно та відповідально.

Методологія дослідження онтології інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) включає комплекс підходів, методів і принципів, що дозволяють глибше зрозуміти природу ІКТ, їхній вплив на людину і суспільство. Основні методологічні підходи: 1) Філософський підхід, в основі якого використання онтологічного аналізу для визначення сутності ІКТ; дослідження взаємозв'язку між реальним і цифровим світом; аналіз етичних аспектів розвитку технологій. 2) Системний підхід, націлений на розгляд ІКТ як складної системи, що взаємодіє з іншими сферами життя; вивчення взаємозв'язку між апаратним забезпеченням, програмним забезпеченням і користувачем. 3) Інформаційний підхід, що включає аналіз потоків інформації, процесів її зберігання, передавання та обробки; визначення ролі даних у цифровій економіці та суспільстві. 4) Соціокультурний підхід, в основі якого вивчення впливу ІКТ на соціальні інститути, культуру, освіту та політику; аналіз цифрових комунікацій, соціальних мереж та онлайн-спільнот. 5) Порівняльний підхід, що включає дослідження різних моделей розвитку ІКТ у різних країнах і суспільствах; вивчення історичних етапів еволюції інформаційних технологій. Дослідження включає ряд загальнофілософських методів - аналіз та синтез, узагальнення, абстрагування, моделювання, контент-аналіз. Методологія дослідження онтології ІКТ є міждисциплінарною, так як поєднує філософські, соціальні, технічні та інформаційні підходи. Це дозволяє комплексно оцінити роль ІКТ у сучасному суспільстві та прогнозувати подальший розвиток філософії комунікаційної парадигми постінформаційного суспільства (Кивлюк, Воронкова, Нікітенко, 2024).

Мета статті – дослідити теоретичні та практичні аспекти аналізу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) як ключового чинника розвитку людини і суспільства в умовах цифрової глобалізації.

Завдання дослідження: 1) Розкрити суть онтології інформаційно-комунікаційних технологій. 2) Проаналізувати вплив інформаційно-комунікаційних технологій на людину в контексті цифрової глобалізації, визначивши ключові зміни в когнітивній, психологічній та поведінковій сферах. 3) З'ясувати роль ІКТ у трансформації суспільних структур, оцінити їхній вплив на соціальну взаємодію, економічні процеси та політичні механізми.

4) Розкрити вплив ІКТ на культурні процеси, зокрема на формування нових форм творчості, комунікації та збереження культурної спадщини в умовах цифрової реальності. Інформаційно-комунікаційні технології виступають як багатогранний соціальний, економічний і культурний феномен, що характеризується суперечливими тенденціями розвитку. Вони мають як позитивні, так і негативні аспекти, породжуючи нові можливості та виклики, які потребують глибокого соціально-філософського аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів

1. Онтологія інформаційно-комунікаційних технологій

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) займають центральне місце в сучасному суспільстві, змінюючи спосіб взаємодії людей, обробки інформації та прийняття рішень. Їхня онтологія, тобто фундаментальна природа і сутність, визначає, як ці технології впливають на людину, соціальні структури та навіть етику суспільного життя. Онтологія ІКТ охоплює дослідження природи інформації, способів її передачі та взаємодії технологій із людиною. Основні аспекти онтології ІКТ включають: 1) Інформаційний аспект – структура, передача та обробка даних; розгляд ІКТ як засобу передачі, обробки та збереження інформації. 2) Комунікативний аспект – взаємодія між людьми через технології, соціальні мережі, цифрові платформи; ІКТ як середовище комунікації – аналіз їхньої ролі у взаємодії між людьми, організаціями та машинами. 3) Технічний аспект – матеріальна реалізація технологій (сервери, програмне забезпечення, штучний інтелект). 4) Соціально-культурний аспект – зміни у поведінці, суспільних нормах та етиці через використання ІКТ; вивчення впливу цифрових технологій на культуру, етику, економіку та соціальні структури. Онтологія ІКТ визначає фундаментальні принципи їхнього існування та функціонування, а їхній вплив на людину і суспільство є глибоким та багатограним. Важливо усвідомлювати не лише позитивні, а й негативні наслідки ІКТ, щоб використовувати їх на благо суспільства, не втрачаючи при цьому людські цінності в умовах розвитку штучного інтелекту та глобалізації (Коломоєць, Верлос, Нікітенко, Воронкова, 2024).

Онтологія інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) – це філософське та наукове дослідження фундаментальної природи, структури та принципів існування ІКТ, їхньої взаємодії з людиною, суспільством і навколишнім світом.

Фундаментальна сутність ІКТ – дослідження взаємозв'язку між фізичним та віртуальним простором. Розуміння онтології ІКТ допомагає аналізувати їхню роль у трансформації суспільства, вирішувати етичні та філософські питання, пов'язані з цифровими технологіями, прогнозувати майбутні зміни в інформаційному середовищі, досліджуючи нелінійність цифрової свідомості (Комарова, 2023). Онтологія інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) вивчає їхню фундаментальну природу, принципи існування та вплив на людину і суспільство. Її можна охарактеризувати за кількома ключовими аспектами: 1) Філософський аспект визначає ІКТ як частину реальності, що поєднує матеріальний та віртуальний світи; досліджує взаємозв'язок між інформацією, технологіями та свідомістю людини. 2) Технологічний аспект включає апаратне і програмне забезпечення, мережеві системи та алгоритми; вивчає принципи обробки, збереження та передавання інформації. 3) Комунікативний аспект аналізує роль ІКТ у процесах обміну інформацією між людьми та організаціями; розглядає соціальні мережі, онлайн-комунікацію та штучний інтелект як засоби впливу на комунікаційні процеси. 4) Соціальний аспект визначає ІКТ як фактор змін у суспільстві, що впливає на освіту, культуру, політику та економіку; включає питання цифрової нерівності та доступу до інформаційних ресурсів. 5) Етичний аспект розглядає проблеми конфіденційності, інформаційної безпеки та відповідальності за використання ІКТ; включає питання цифрової етики та впливу технологій на свободу волі людини.

Онтологія ІКТ – це багатогранне дослідження, що охоплює як технічні, так і соціально-культурні аспекти розвитку інформаційних технологій. Вона допомагає зрозуміти, як технології формують сучасний світ і які виклики вони ставлять перед людством. ІКТ здійснюють багатовимірний вплив на людину, включаючи: 1) Когнітивний вплив, в основі якого зміна способу мислення, сприйняття інформації, скорочення концентрації уваги через надлишок даних. 2) Психологічний вплив, що включає формування нових моделей комунікації, цифрової залежності, впливу соціальних мереж на самооцінку. 3) Освітній вплив, в основі якого доступ до необмежених знань, поява онлайн-навчання, зміни у методах викладання. 4) Етичний аспект, що включає проблеми

конфіденційності, маніпуляція громадською думкою через цифрові технології. Людина і суспільство зазнають суттєвих трансформацій під впливом ІКТ, що приводять до появи нових професій, цифровий розрив між поколіннями; використання ІКТ у виборах, маніпуляція суспільною думкою через соціальні мережі; упровадження процесів автоматизації, розвиток цифрової економіки, заміна людської праці штучним інтелектом; поширення глобалізації, зміна традиційних форм мистецтва та комунікації у контексті впливу технологій штучного інтелекту на буттєвість людини (Козловець, 2024).

Модуси цифрової глобалізації – це різні форми, способи та механізми, через які цифрові технології впливають на глобалізаційні процеси, змінюючи економіку, культуру, соціальні відносини та політику. Основні модуси цифрової глобалізації: 1) Інформаційний модус, в основі якого всесвітній обмін інформацією завдяки інтернету, соціальним мережам та цифровим медіа; поява «інформаційного суспільства» та економіки, заснованої на знаннях. 2) Комунікативний модус, націлений на миттєву глобальну комунікацію через месенджери, відеоконференції, соціальні платформи; формування «цифрових спільнот» без географічних обмежень. 3) Економічний модус, в основі якого поширення цифрової економіки, електронної комерції, криптовалют та фінтех-технологій; глобалізація ринку праці через дистанційну зайнятість та автоматизацію. 4) Соціальний модус, що включає трансформацію соціальних норм і поведінки під впливом цифрових технологій, виникнення цифрової нерівності між різними групами населення та країнами. 5) Культурний модус, що включає глобальне поширення цифрового контенту, формування нових моделей культурної ідентичності, віртуалізація мистецтва, освіти та творчості. 6) Політичний модус, націлений на використання цифрових технологій у політичних процесах (електронне голосування, цифровий активізм); кібербезпека та регулювання цифрового простору.

Модуси цифрової глобалізації демонструють багатовимірний вплив цифрових технологій на сучасний світ. Модуси цифрової глобалізації визначають нові тенденції розвитку людства, відкриваючи нові можливості, але водночас створюючи виклики та ризики для суспільства під час впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на розвиток суспільства, людини, техніки (Мар'єнко, 2023).

2. Концептуалізація впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на людину в умовах цифрової глобалізації

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) мають масштабний вплив на всі аспекти життя людини – від професійної діяльності до особистого спілкування та способу мислення. ІКТ – це в основному технологія, яка підвищує ефективність управління та обробки даних, а Інтернет-речі з'єднують фізичні пристрої з іншими через набір для досягнення автоматизації та контролю в реальному часі. ІКТ (інформаційні та комунікаційні технології) і DX (цифрова трансформація) засновані на цифрових технологіях, але їх цілі та сфери використання різні. ІКТ – це технологія, основною метою якої є обмін інформацією та підвищення ефективності комунікацій, а DX – це ініціатива, що використовує цифрові технології для оновлення бізнес-моделей і бізнес-процесів і створення нової цінності в умовах впливу інформаційно-комунікаційних технологій на цифровізацію суспільства (Масюк, 2024). Крім того, ІКТ є фундаментальною технологією, а DX пов'язано із застосуванням цієї технології для досягнення змін. DX розширює сферу використання ІКТ і надає нові послуги компаніям і спільноті. ІКТ – це важлива технологія для підвищення ефективності бізнесу та створення нових цінностей. ІКТ використовуються для здійснення комунікацій як всередині, так і за межами компанії. Наприклад, використання електронної пошти та чата дозволяє швидко обмінюватися інформацією. Це зміцнює співпрацю між співробітниками та підвищує продуктивність. Ці інструменти також ефективні як спосіб безперешкодної взаємодії з віддаленими командами (табл. 1).

ІКТ мають як позитивний, так і негативний вплив на людину. Головне завдання – навчитися збалансовано використовувати цифрові технології, щоб вони сприяли розвитку, а не шкодили життю та здоров'ю. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) мають глибокий вплив на різні аспекти сучасного суспільства, змінюючи соціальну структуру, економічну діяльність, культуру та політику. Вони формують нові реалії, що вимагають адаптації до швидких змін. В умовах культурної глобалізації інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) мають як позитивний, так і негативний вплив на людину.

З одного боку, ІКТ сприяють культурному обміну, відкривають доступ до різноманітних джерел знань, розширюють можливості самовираження та комунікації між людьми різних культур.

**Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на людину
в умовах цифрової глобалізації**

Напрямок впливу ІКТ	Характеристика та зміст впливу ІКТ на людину
Психологічний та когнітивний вплив	Розширення можливостей навчання – швидкий доступ до знань, онлайн-курси, персоналізоване навчання через ІІІ. Перевантаження інформацією – надлишок даних може призводити до стресу, зниження концентрації та поверхневого мислення. Залежність від цифрових пристроїв – розвиток інтернет-залежності, зменшення живого спілкування.
Вплив на здоров'я	Медичні інновації – телемедицина, цифрові діагностичні технології, носимі гаджети (фітнес-трекери). Зниження фізичної активності – малорухливий спосіб життя через довге сидіння за екранами. Проблеми із зором – синдром комп'ютерного зору через довготривале використання екранів.
Соціальний вплив	Спрощення комунікації – соціальні мережі, відеозв'язок, миттєві повідомлення. Дегуманізація спілкування – зменшення живого контакту, поверхневність онлайн-комунікації. Кібербулінг і цифрова агресія – зростання онлайн-насилення та маніпуляцій.
Економічний вплив	Автоматизація праці – зниження рутинної роботи, підвищення продуктивності. Зникнення традиційних професій – через роботизацію та штучний інтелект зменшується потреба в деяких спеціальностях.
Вплив на культуру та ідентичність	Цифрова культура – формування нових культурних феноменів (віртуальна реальність, NFT, онлайн-мистецтво). Глобалізація цифрової культури – може призводити до втрати національних традицій.

Таблиця 1 (сформована автором)

Вони сприяють демократизації інформації, розвитку дистанційної освіти, формуванню глобального інформаційного суспільства. З іншого боку, існують ризики інформаційної перевантаженості, цифрової нерівності, втрати національної ідентичності та культурної уніфікації. Надмірне використання ІКТ може призводити до залежності, зниження живого спілкування та психологічних проблем (Metelenkoa, Vasylichuk, Kaganov та ін., 2023). Отже, вплив ІКТ на людину в умовах культурної глобалізації є двоїстим: вони відкривають нові можливості для розвитку особистості, але водночас несуть виклики, які потребують усвідомленого використання технологій і збереження культурного розмаїття. В умовах культурної глобалізації інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є потужним чинником, що трансформує спосіб життя людини, її мислення, спілкування та самовираження.

З позитивного боку, ІКТ: сприяють швидкому доступу до знань і культурних надбань різних народів, що збагачує особистість та розширює світогляд; забезпечують можливість міжкультурного спілкування, сприяючи толерантності та взаєморозумінню між народами; підтримують збереження культурної спадщини через

цифрові архіви, онлайн-музеї та платформи для вивчення мов і традицій; розширюють можливості для творчості та самовираження через соціальні мережі, блоги, цифрове мистецтво тощо; стимулюють економічний та соціальний розвиток, відкриваючи доступ до нових ринків праці та бізнес-можливостей.

Однак, негативні наслідки ІКТ також суттєві: загроза культурній ідентичності через домінування глобалізованих трендів та уніфікацію культури; зниження критичного мислення через споживання великої кількості інформації без її аналізу; формування цифрової залежності, що може призводити до соціальної ізоляції та психологічних проблем; поширення дезінформації, стереотипів та культурних упереджень, що може викривлювати сприйняття інших народів і культур; зростання цифрової нерівності між тими, хто має доступ до ІКТ, і тими, хто позбавлений такої можливості.

ІКТ є неоднозначним фактором культурної глобалізації: з одного боку, вони відкривають нові можливості для розвитку, освіти, творчості та міжнародного співробітництва, а з іншого – несуть ризики втрати культурного розмаїття, інформаційної перевантаженості та цифрової залежності.

Важливим завданням сучасного суспільства є усвідомлене використання технологій для збереження національної ідентичності, гармонійного поєднання традицій і новітніх цифрових можливостей, досліджуючи філософську рефлексію штучного інтелекту (Nikitenko, Voronkova, Kyvliuk, та ін., 2024).

2. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на суспільство та моду реальності

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють ключову роль у формуванні сучасного суспільства в умовах цифрової глобалізації. Вони прискорюють обмін інформацією, сприяють економічному зростанню, розвитку науки, освіти, медицини та культури. Завдяки ІКТ відбувається інтеграція світових спільнот, зростає мобільність людей, розширюються можливості для міжкультурної взаємодії та самореалізації. Однак цифрова глобалізація також породжує виклики, зокрема цифрову нерівність, загрози кібербезпеці, інформаційні маніпуляції, а також вплив на психологічний стан людини через інформаційне перевантаження. Крім того, технологічна залежність може призводити до втрати соціальних навичок та відчуження в реальному житті, тому необхідно культивувати формування цифрових компетентностей в умовах діджиталізації та глобалізації (Поліщук Олександр, Поліщук Олена, 2024).

ІКТ також грають роль в аналізі великих обсягів даних і підтримці прийняття рішень. Наприклад, у сфері торгівлі можна аналізувати історію купівлі клієнтів і розробляти маркетингові стратегії, адаптовані до їх індивідуальних потреб. Крім того, в обробній промисловості здійснюються зусилля зі зниження кількості бракованої продукції шляхом аналізу даних виробничої лінії. ІКТ також можна використовувати для створення нових бізнес-моделей. Модель підписки користується особливою популярністю. Ця модель генерує регулярний дохід, що надає продукти або послуги на регулярній основі. Успішні приклади включають Netflix і Spotify. Ця система також допомагає будувати довгострокові відносини з клієнтами. Платформений бізнес - це система, яка об'єднує безліч користувачів і постачальників послуг. З розвитком ІКТ ця модель швидко стала популярною.

Типові приклади включають Amazon і Uber. Ці компанії використовують технології ІКТ для забезпечення ефективної середовища розміщення та торгівлі. Amazon також надає кваліфікацію

для AWS. Це кваліфікація, яку можна використувати в сфері ІКТ, тому, якщо вам цікаво, прочитайте також наступну статтю. *DХ — це ініціатива, метою якої є перетворення всієї компанії за рахунок використання технологій ІКТ.* Зокрема, до них відносяться автоматизація бізнес-процесів і підвищення якості обслуговування клієнтів. Таким чином, DХ не тільки посилює конкурентоспроможність, але й призводить до створення нової вартості. Отже, вплив ІКТ на суспільство є двоїстим: вони відкривають нові перспективи розвитку, але водночас вимагають відповідального та критичного підходу до їх використання. Важливим завданням є забезпечення рівного доступу до цифрових технологій, формування медіаграмотності та збереження балансу між віртуальним і реальним життям для сталого розвитку суспільства. Щоб мінімізувати негативні наслідки цифрової глобалізації та ефективно використовувати потенціал ІКТ, суспільству необхідно:

- 1) Розвивати цифрову грамотність – навчати критичному мисленню, інформаційній безпеці та відповідальному використанню цифрових ресурсів, що допоможе боротися з фейковими новинами, маніпуляціями та кібератаками.
- 2) Забезпечити рівний доступ до технологій – подолання цифрового розриву між розвиненими та менш розвиненими регіонами сприятиме соціальній рівності, економічному зростанню та загальному прогресу.
- 3) Захищати персональні дані та кібербезпеку – необхідне законодавче регулювання та створення ефективних механізмів захисту конфіденційної інформації, що запобігатиме шахрайству, кібератакам та незаконному використанню особистих даних.
- 4) Балансувати між цифровим і реальним життям – технології не повинні витіснити живе спілкування, соціальні взаємодії та фізичну активність. Необхідно сприяти усвідомленому використанню ІКТ, особливо серед молоді.
- 5) Зберігати культурне розмаїття – глобалізація не повинна призводити до втрати національної ідентичності. Важливо підтримувати локальні мови, традиції, культурні ініціативи, створювати цифровий контент, що відображає різноманіття світових культур та вплив цифрових технологій на освіту в епоху Четвертої промислової революції (Рижова, Павлюк та ін., 2023).

ІКТ є рушійною силою цифрової глобалізації, і їхній вплив на суспільство є багатограним. Вони відкривають безліч можливостей, але водночас ставлять перед людством нові виклики. Для того щоб максимально використати переваги

Таблиця 2

**Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на суспільство
в умовах цифрової глобалізації**

Напрямок впливу ІКТ	Зміст впливу ІКТ на суспільство та модули реальності
Економічний вплив	ІКТ сприяють розвитку нових секторів економіки, таких як електронна комерція, фінансові технології (fintech), індустрія програмного забезпечення. Автоматизація та оптимізація, в контексті якої підприємства використовують ІКТ для зниження витрат, автоматизації виробництва, підвищення ефективності. Підвищення глобальної конкуренції сприяє тому, що цифрові технології відкривають нові ринки, але також призводять до збільшення конкуренції між компаніями та країнами. Цифрове розшарування, так як не всім країнам чи регіонам доступні сучасні технології, що поглиблює економічну нерівність. Зниження попиту на традиційні професії – автоматизація та роботизація призводять до зникнення рутинних робочих місць.
Соціальний вплив	Зміни в структурі праці відбуваються завдяки тому, що ІКТ дозволяють працювати віддалено, створюють нові професії (ІТ-фахівці, контент-креатори, аналітики даних). Покращення доступу до освіти та інформації відбувається за рахунок розширення онлайн-освіти, електронних бібліотек, вільного доступу до інформації, що робить навчання доступним для більшої кількості людей. Мобільність та гнучкість сприяє тому, що цифрові технології дозволяють людям жити та працювати в різних кутках світу, знижуючи бар'єри для мобільності. Соціальна ізоляція відбувається через надмірне використання технологій, відсутність рівного доступу до інтернету в окремих регіонах чи верствах населення. Зміна соціальних взаємодій сприяє переведенню спілкування в онлайн-простір, може зменшити якість та глибину міжособистісних контактів.
Культурний вплив	Розвиток цифрової культури сприяє тому, що з'являються нові форми мистецтва, культурні тренди через Інтернет, платформи для творчості (YouTube, Instagram, TikTok). Глобалізація культурних обмінів відбувається за рахунок того, що ІКТ дозволяють швидко поширювати культурні продукти та ідеї по всьому світу, сприяючи взаємному обміну та співпраці. Масове створення контенту через соцмережі, що веде до розвитку нових форм самовираження, будь-хто може стати творцем і поширювати свої ідеї чи мистецтво. Знецінення традиційних культурних форм, так як глобалізація може привести до втрати унікальних національних традицій через нав'язування глобальних стандартів і вплив західної культури. Відбувається швидке поширення поверхневих або маніпулятивних культурних ідеалів через соціальні мережі, з'являються псевдокультурні явища.
Політичний вплив	ІКТ сприяють більшій прозорості у політиці, дозволяючи громадянам швидко отримувати та обмінюватися інформацією у результаті демократизації інформації.. Цифрові технології допомагають організовувати громадянські рухи, акції протесту, політичні кампанії через соцмережі та інші онлайн-платформи у результаті активізації громадянського суспільства. Цифрові голосування та участь відбуваються за рахунок зростаючої можливості онлайн-голосувань та участі громадян у політичних процесах. Уряди та корпорації можуть використовувати цифрові технології для моніторингу та обмеження свобод громадян у результаті цифрового спостереження та контролю. Соціальні мережі можуть бути використані для поширення пропаганди, фейкових новин та дезінформації, що впливає на політичні процеси.
Екологічний вплив	ІКТ допомагають розвивати технології для збереження навколишнього середовища, моніторингу екологічних змін, покращення ефективності використання природних ресурсів. Зростають цифрові платформи для екологічних ініціатив, що включають – онлайн-платформи для збору коштів та організації екологічних проєктів. Цифрові технології, зокрема дата-центри та мережі, потребують великих енергетичних витрат, що може сприяти збільшенню викидів парникових газів та вимагає енергоспоживання ІК. Швидке старіння технологій призводить до збільшення кількості електронних відходів, що є екологічною проблемою електронних відходів.

Таблиця 2 (сформована автором)

цифрових технологій і мінімізувати їхні ризики, необхідно формувати відповідальне, етичне та стратегічне ставлення до їхнього застосування. Баланс між інноваціями, соціальними цінностями та безпекою є ключем до сталого розвитку цифрової філософії економіки (Тесленко, 2023).

3. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на культуру та виміри реальності

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють визначальну роль у трансформації культури в умовах цифрової глобалізації. Вони сприяють поширенню культурних надбань, спрощують

доступ до мистецтва, літератури, кіно та музики, а також стимулюють розвиток нових форм творчості, зокрема цифрового мистецтва, віртуальної та доповненої реальності. Завдяки цифровим платформам та соціальним мережам культурні традиції різних народів стають доступними для широкої аудиторії, що сприяє міжкультурному діалогу та збагаченню глобального культурного простору та вимагає дослідження впливу ІІІ на трансформацію життя сучасної людини (Сорокіна, 2024). Водночас цифровізація створює ризики, такі як уніфікація культур, домінування комерційного контенту, витіснення локальних традицій та зростання інформаційного шуму. Ключовими викликами є захист авторських прав, збереження культурного різноманіття та забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів. Для гармонійного розвитку культури в цифрову епоху необхідно впроваджувати ефективну державну політику підтримки національних культурних ініціатив, регулювати цифровий контент та заохочувати суспільство до відповідального споживання інформації. Таким чином, ІКТ є потужним інструментом культурного розвитку, який вимагає зваженого підходу для збереження національної ідентичності, підтримки

творчого потенціалу та формування стійкої цифрової культури у глобалізованому світі (табл. 3).

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є ключовим фактором розвитку економіки в умовах цифрової глобалізації. Вони сприяють зростанню продуктивності, автоматизації виробництва, розвитку електронної комерції та фінансових технологій. Завдяки ІКТ компанії отримують доступ до глобальних ринків, а підприємства можуть оптимізувати витрати, покращувати логістику та впроваджувати інноваційні бізнес-моделі. Цифровізація економіки створює нові робочі місця, особливо у сфері ІТ, онлайн-бізнесу, штучного інтелекту та великих даних. Водночас зростає потреба у висококваліфікованих спеціалістах, що змушує держави та бізнес вкладати ресурси у цифрову освіту та перепідготовку кадрів. Однак ІКТ також породжують виклики, такі як цифрова нерівність, ризики кібербезпеки, можливість втрати традиційних робочих місць через автоматизацію та залежність економіки від великих технологічних даних (Утюж, Коноваленко, 2024).

Отже, для ефективного використання можливостей цифрової економіки необхідно розвивати

Таблиця 3

**Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на культуру
в умовах цифрової глобалізації**

Напрямок впливу ІКТ	Характеристика та зміст впливу ІКТ на культуру
Доступ до культурних надбань	ІКТ сприяють швидкому та необмеженому доступу до світової культурної спадщини через цифрові архіви, онлайн-музеї, бібліотеки та освітні платформи.
Розвиток цифрового мистецтва	Завдяки ІКТ виникають нові форми творчості, такі як цифровий живопис, 3D-анімація, віртуальна та доповнена реальність, NFT-мистецтво.
Зміна способів споживання культури	Онлайн-стрімінги, цифрові платформи та соціальні мережі впливають на те, як люди взаємодіють із культурними продуктами (фільми, музика, книги).
Зміна способів споживання культури	Онлайн-стрімінги, цифрові платформи та соціальні мережі впливають на те, як люди взаємодіють із культурними продуктами (фільми, музика, книги).
Глобалізація та культурна уніфікація	Поширення єдиних культурних стандартів, домінування глобальних трендів та загроза витіснення локальних культурних традицій.
Збереження та популяризація національної культури	Можливість цифрового збереження мов, фольклору, мистецтва та історичних пам'яток, їх популяризація серед світової аудиторії.
Міжкультурний обмін та комунікація	Соціальні мережі та цифрові платформи сприяють міжнародному культурному діалогу, обміну традиціями та ідеями.
Міжкультурний обмін та комунікація	Соціальні мережі та цифрові платформи сприяють міжнародному культурному діалогу, обміну традиціями та ідеями.
Комерціалізація культури	Зростання впливу комерційних алгоритмів на культурний контент, орієнтація на масову аудиторію, що може знижувати мистецьку цінність продуктів.
Зміни в освіті та культурній грамотності	Розвиток онлайн-освіти, дистанційного навчання, інтерактивних курсів, які сприяють підвищенню культурної обізнаності.
Виклики для авторських прав	Поширення піратського контенту, складність захисту авторських прав у цифровому середовищі.
Формування цифрової культури	Виникнення нових етичних норм, поведінкових стандартів і форм спілкування в цифровому просторі.

Таблиця 3 (сформована автором)

інноваційну інфраструктуру, забезпечувати рівний доступ до цифрових технологій, підтримувати малий та середній бізнес у цифровій трансформації та вдосконалювати законодавчу базу для регулювання кіберпростору. Лише гармонійне поєднання технологічного прогресу, соціальної відповідальності та безпеки дозволить максимально використати потенціал концепцій інформаційного суспільства для сталого економічного розвитку (Чайка, Вишневецький, Павловський, 2024).

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. ІКТ мають великий вплив на суспільство, забезпечуючи численні можливості для розвитку, але водночас породжуючи нові виклики. Використання технологій повинно бути **відповідальним і системним**, аби мінімізувати ризики та максимізувати їх позитивний вплив на соціальну, економічну, культурну та політичну сферу. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є ключовим чинником глобальних змін, що впливають на всі аспекти життя – від особистості до суспільства та культури. Вплив на людину. ІКТ розширюють можливості самореалізації, навчання, комунікації та професійного розвитку.

Водночас вони можуть викликати інформаційну переважаність, цифрову залежність, зміну соціальних навичок і виклики у сфері психологічного благополуччя. Вплив на суспільство. Технології сприяють цифровій трансформації економіки, освіти, медицини, бізнесу та управління. Вони забезпечують швидкий обмін інформацією, глобальну взаємодію та автоматизацію процесів, водночас створюючи ризики цифрової нерівності, кібербезпеки та залежності від технологічних корпорацій. Вплив на культуру. ІКТ сприяють поширенню культурних цінностей, розвитку цифрового мистецтва, інтерактивного навчання та міжкультурного діалогу. Однак існують виклики, зокрема уніфікація культур, комерціалізація мистецтва, порушення авторських прав і зникнення локальних традицій. ІКТ є інструментом, який, з одного боку, сприяють прогресу, розвитку особистості та суспільства, з іншого – несуть загрози, що потребують регулювання та свідомого використання. Головне завдання сучасного суспільства – забезпечити баланс між технологічними досягненнями, етичними цінностями та збереженням культурного різноманіття для сталого розвитку людства.

Список використаних джерел

Бутченко Тарас, Сорокіна Олександра. Актуалізація філософських засад інформаційної свідомості як виклик сучасності. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 18 (95). P. 24–31. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-03>

Кивлюк О.М., Воронкова В.Г., Нікітенко В.О. Філософія комунікаційної парадигми постінформаційного суспільства: виклики і перспективи розвитку. *Contemporary ukrainian science: theoretical and practical achievements : collective monograph* / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. С. 138-154.

https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_2024_18/mono_2024_18.pdf

Воронкова В.Г., Нікітенко В.О., Кивлюк О.П. Філософія штучного інтелекту у контексті викликів, можливостей та змін. *Modern innovative strategies in education and science : collective monograph* / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. С. 90-103.

https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/Mono-modernInnovation/mono_2024_119.pdf

Глазунов Володимир, Краснокутський Олександр, Масюк Олег. Модель глобального управління: соціально-філософський аналіз. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 18 (95). P. 32–41. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-04>

Козловець Микола. Технології штучного інтелекту та їх вплив на буттєвість людини. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 55–66. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-19-96-06>

Коломєєв Тетяна, Верлос Наталя, Нікітенко Віталіна, Воронкова Валентина. Цифрові права в умовах розвитку штучного інтелекту та глобалізації: виклики та можливості. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 207–217. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-24>

Комарова Надія. Нелінійність інформаційної свідомості. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2023. 14 (91). P. 48–53. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-06>

Мар'єнко В. Ю. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на розвиток суспільства, людини, техніки: соціально-філософський аналіз. Освітній дискурс: збірник наукових праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. Київ : ТОВ «Науково-інформаційне агентство «Наука-технології-інформація». 2023. Випуск 47 (12). С. 61–72.

<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/44509/Marienko-61-72.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Масюк Олег. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на цифровізацію суспільства в умовах російсько-української війни. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 21 (98). P. 55–62. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-07>

Metelenko Natalya, Vasylychuk Gennadiy, Kaganov Yuriy, Vitalina Nikitenko, Voronkova Valentyna. Digital cultural development under new threats and challenges. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2023. 15 (92). P. 33–43. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-15-92-04>

Nikitenko Vitalina, Voronkova Valentyna, Kyvliuk, Olga Oleksenko, Roman, Suhenko Valeriia. Philosophical reflection on artificial intelligence and its impact on the development of society, human, and education. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 19 (96). P. 67–76. doi: <https://humstudies.com.ua/article/view/307058/298408>

Поліщук Олександр, Поліщук Олена. Освіта в умовах діджиталізації та глобалізації. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2024. 20 (97). P. 186–192. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-21>

Рижова Ірина, Павлюк Ольга, Зоря Олександра, Северин Катерина, Бобровський, Ігор. Вплив цифрових технологій на освіту в епоху Четвертої промислової революції. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica». 2023. 16 (93). P. 144–159. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-16-93-1>

Сорокіна Олександра. Вплив ІІІ на трансформацію життя сучасної людини. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 21 (98). P. 110–115. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-13>

Тесленко Тетяна. Цифрова онтологія, метафізика, герменевтика як чинники розвитку цифрової філософії економіки. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2023. 14 (91). P. 64–76. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-08>

Утюж Ірина, Коноваленко Ольга. Сутність, атрибути та модули соціальної сингулярності. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 21 (98). P. 131–140. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-16>

Чайка Ірина, Вишневецький Руслан, Павловський Валерій. Концепції інформаційного суспільства: філософсько-антропологічний аналіз. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2024. 18 (95). P. 79–87. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-08>

References

Butchenko Taras, Sorokina Oleksandra. Actualization of the philosophical foundations of information consciousness as a challenge of modernity. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2024. 18 (95). P. 24–31. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-03>

Kivlyuk O.M., Voronkova V.G., Nikitenko V.O. Philosophy of the communication paradigm of the post-information society: challenges and prospects for development. *Contemporary ukrainian science: theoretical and practical achievements : collective monograph* / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. 192 p. P. 138–154.

https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_2024_18/mono_2024_18.pdf

Voronkova V.G., Nikitenko V.O., Kivlyuk O.P. Philosophy of artificial intelligence in the context of challenges, opportunities and changes. *Modern innovative strategies in education and science : collective monograph* / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. P. 90–103. https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/Mono-modernInnovation/mono_2024_119.pdf

Voronkova Valentina, Nikitenko Vitalina, Kivlyuk Olga. Digital education in the age of artificial intelligence: philosophical aspects of social changes. *Theoretical and practical research in 2024 : collective monograph* / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. P. 127–136.

https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_21/Mono_2025_21.pdf

Glazunov Volodymyr, Krasnokutsky Oleksandr, Masyuk Oleh. Model of global governance: socio-philosophical analysis. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house «Helvetica», 2024. 18 (95). P. 32–41. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-04>

Kozloveets Mykola. Technologies of artificial intelligence and their impact on human existence. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 55–66. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-19-96-06>

Kolomoiets Tetyana, Verlos Natalia, Nikitenko Vitalina, Voronkova Valentina. Digital rights in the context of the development of artificial intelligence and globalization: challenges and opportunities. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 207–217. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-24>

Komarova Nadiya. Nonlinearity of informational consciousness. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica", 2023. 14 (91). P. 48–53. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-06>

Mar'enko V. Yu. The impact of information and communication technologies (ICT) on the development of society, man, technology: socio-philosophical analysis. Educational discourse: collection of scientific works / editor-in-chief O. P. Kyvlyuk. Kyiv: LLC "Scientific and information agency "Science-technology-information". 2023. Issue 47 (12) P.61-72. <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/44509/Marienko-61-72.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Masyuk Oleg. The impact of information and communication technologies on the digitalization of society in the conditions of the Russian-Ukrainian war. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 21 (98). P. 55–62. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-07>

Metelenko Natalya, Vasylychuk Gennadiy, Kaganov Yuriy, Vitalina Nikitenko, Voronkova Valentyna. Digital cultural development under new threats and challenges. Humanities studies : Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2023. 15 (92). P. 33–43. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-15-92-04>

Oleksandr Polishchuk, Olena Polishchuk. Education in the context of digitalization and globalization. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 20 (97). P. 186–192. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-21>

Sorokina Oleksandra. The impact of AI on the transformation of modern human life. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house "Helvetica", 2024. 21 (98). P. 110–115. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-13>

Teslenko Tatyana. Digital ontology, metaphysics, hermeneutics as factors in the development of digital philosophy of economics. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica", 2023. 14 (91). P. 64–76. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-08>

Utuzh Iryna, Konovalenko Olga. Essence, attributes and modes of social singularity. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house "Helvetica", 2024. 21 (98). P. 131–140. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-16>

Chayka Iryna, Pavlovsky Valery, Kravchenko Roman. Education throughout life as a universal human value in the 21st century: systemic and synergistic dimensions. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2024. 19 (96). P. 90–96. doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-19-96-10>

VICTORIYA, MARIENKO – PhD candidate in the specialty 033 "Philosophy", direction 03 "Humanities", Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)

E-mail: marienko1987v@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7727-2579>

ONTOLOGY OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A FACTOR OF INFLUENCE ON MAN AND SOCIETY: MODES OF DIGITAL GLOBALIZATION

Abstract

In today's world, information and communication technologies (ICT) are a key factor in the development of man and society, shaping new social, economic and cultural realities. The study is devoted to the analysis of the impact of ICT on all spheres of life in the context of digital globalization. The purpose of the article is the theoretical and practical aspects of the analysis of information and communication technologies as a factor of human and society development in the context of digital globalization. Objectives of the study: 1) to analyze the impact of information and communication technologies (ICTs) on a person in the context of digital globalization; 2) to find out the impact of information and communication technologies (ICTs) on society in the context of digital globalization; 3) to reveal the impact of information and communication technologies (ICTs) on culture in the context of digital globalization. ICTs are a complex social, economic, and cultural phenomenon that has its positive and negative sides, development trends, contradictions, and contradictions, which are determined by socio-philosophical analysis. Among domestic scholars, the works of V. Andrushchenko, T. Butchenko, V. Voronkova, O. Kyvliuk, M. Lepskyi, V. Nikitenko, R. Oleksenko,

V. Palahuta, O. Punchchenko, O. Sorokina, and S. Terepyshchy. The analysis of modern research and publications shows the complexity and multidimensionality of the impact of ICT on people, society and culture. The author relies on the works of classical and contemporary researchers, international reports and articles in reputable publications, which allows for a comprehensive assessment of the problem and offers balanced approaches to its solution. The work examines the role of digital technologies in personal development, including opportunities for education, self-realization, professional growth, and social interaction. Particular attention is paid to the transformation of social processes, digitalization of the economy, communications, as well as challenges related to digital inequality, cybersecurity, and information influence. Analyzing current trends, the author identifies the positive and negative consequences of the global spread of ICTs, and offers recommendations for a harmonious combination of technological progress and social responsibility. The work is aimed at understanding how digitalization can contribute to the sustainable development of society and improve the quality of life in the twenty-first century. ICTs are a tool that, on the one hand, contribute to progress, personal and social development, and, on the other hand, pose threats that require regulation and conscious use. The main task of the modern society is to ensure a balance between technological achievements, ethical values and preservation of cultural diversity for the sustainable development of mankind.

Key words: ontology, information and communication technologies, society, personality, culture, digital society, digital transformation, modes of digital globalization.

© The Authors(s) 2025

This is an open access article under

The Creative Commons CC BY license

Received date 08.11.2024

Accepted date 13.12.2024

Published date 18. 01.2025

How to cite: Мар'єнко Вікторія. Онтологія інформаційно-комунікаційних технологій як чинник впливу на людину і суспільство: модули цифрової глобалізації. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 22 (99). P. 68–80.
doi <https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-08>